

Sygn. akt VIII C 4459/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lutego 2016 r.

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi Wydział VIII Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR Katarzyna Nowicka-Michalak

Protokolant: sekr. sąd. Kamila Zientalak

po rozpoznaniu w dniu 09 lutego 2016 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

przeciwko D. S.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

1. uznaje za bezskuteczną w stosunku do wierzyciela (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. umowę o podział majątku wspólnego zawartą w dniu 09 lipca 2009 r. przed notariuszem Z. R. A nr (...) pomiędzy dłużnikiem P. S. a małżonką dłużnika D. S. w zakresie wierzytelności objętej tytułem wykonawczym w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w P. X Wydziału Gospodarczego z dnia 15 czerwca 2009 r. o sygn. akt X GNc 4353/09 oraz kosztów egzekucji, które powstaną w związku z dochodzeniem w/w należności;
2. zasądza od D. S. na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. kwotę 4.013,00 zł (cztery tysiące trzydzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII C 4459/13

UZASADNIENIE

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. w pozwie z dnia 12 grudnia 2012 r. skierowanym przeciwko D. S. wniosła o uznanie za bezskuteczną w stosunku do wierzyciela (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. umowę o podział majątku wspólnego zawartą w dniu 09 lipca 2009 r. przed notariuszem Z. R. A nr (...) pomiędzy dłużnikiem P. S. a małżonką dłużnika D. S. w zakresie wierzytelności objętej tytułem wykonawczym w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w P. X Wydziału Gospodarczego z dnia 15 czerwca 2009 r. o sygn. akt X GNc 4353/09 oraz kosztów egzekucji, które powstaną w związku z dochodzeniem w/w należności oraz zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż P. S. zbył na rzecz pozwanej cały przedstawiający jakąkolwiek wartość majątek, co skutkowało tym, że czynność ta została dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli.

W odpowiedzi na pozew pozwana D. S. nie uznała powództwa, wniosła o jego oddalenie oraz zasądzenie kosztów procesu. Pozwana podniosła, że dokonując podziału majątku wspólnego z P. S. nie miała żadnej wiedzy o sytuacji finansowej męża.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

P. S. prowadził działalność gospodarczą w ramach PPHU (...) w Ł..

(zaświadczenie GUS –k.27, zaświadczenie o wpisie do ewidencji gospodarczej –k.28, k.51)

W dniu 05 stycznia 2009 r. P. S. zakupił w powodowej Spółce olej napędowy za kwotę 17.300 zł. Na skutek braku płatności, Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w P. wydał przeciwko P. S. nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, którym zasądził kwotę 17.300 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 13 stycznia 2009 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 2.634 zł kosztów procesu. Nakaz zapłaty uprawomocnił się.

(faktura –k.19, wezwanie do zapłaty –k.20, nakaz zapłaty –k.24)

D. S. oraz P. S. byli małżeństwem, przy czym P. S. nie był zameldowany na wspólnej nieruchomości w S.. Od kiedy P. S. rozpoczął prowadzenie działalności pod P., rzadko bywał w domu w S.. P. S. przyjeżdżał na weekendy, przywoził wtedy pozwanej pieniądze na życie.

(zeznania świadka P. S. –k.232, zeznania pozwanej –k.230 w zw. z k.261-262)

W 2008 roku firma (...) zaczęła mieć problemy finansowe.

(zeznania świadka T. W. –k.247v, zeznania świadka A. S. (1) –k.232)

W dniu 09 lipca 2009 r. aktem notarialnym rep. Nr A (...) przed notariuszem Z. G. P. S. i D. S. znieśli wspólność ustawową małżeńską. Tego samego dnia aktem notarialnym rep. Nr A (...) przed notariuszem Z. G. P. S. i D. S. dokonali podziału majątku wspólnego w ten sposób, że D. S. otrzymała na wyłączną własność nieruchomość zabudowaną położoną w S. gmina A. przy ulicy (...), działka numer (...) o powierzchni 0,1853 ha, dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą kw nr (...) a P. S. otrzymał na wyłączną własność linię produkcyjną do mieszania i pakowania cementu oraz wszelkie prawa majątkowe związane z prowadzoną działalnością gospodarczą pod firmą PPHU (...) w Ł. oraz prawa do czterech samochodów ciężarowych objętych leasingiem. D. S. ustanowiła na rzecz męża bezpłatne i dożywotnie prawo użytkowania przedmiotowej nieruchomości, a P. S. przejął do osobistej odpowiedzialności wszelkie zadłużenia związane z działalnością gospodarczą pod firmą PPHU (...) w Ł.. Strony umowy określiły wartość majątku wspólnego na kwotę 800.000 zł, wartość nieruchomości na kwotę 400.000 zł i wartość działalności gospodarczej na kwotę 400.000 zł. Strony oświadczyły również, że nieruchomość jest obciążona hipoteką umowną w kwocie 98.697 CHF z tytułu kredytu z dnia 28 czerwca 2006 r. i hipoteka kaucyjną do kwoty 53.300 CHF jako zabezpieczenie kosztów i odsetek od udzielonego kredytu – obie na rzecz Banku (...) Spółki Akcyjnej w K..

(akt notarialny – umowa o podział majątku wspólnego –k.43-49, odpis księgi wieczystej -k.55-67)

W dniu 08 września 2009 r. powód wystąpił przeciwko P. S. z egzekucją komorniczą.

(okoliczność niesporna)

W kwietniu 2010 r. D. S. przystąpiła do spółki jawnej (...), której właścicielami byli G. S. i A. S. (1). A. S. (1) był wierzycielem P. S.. W 2009 roku poinformował pozwaną o zadłużeniu P. S. wobec niego na kwotę kilkuset tysięcy złotych. Pozwana poprzez pracę w spółce jawnej miała pomóc spłacić długi męża. Po kilku miesiącach pozwana wystąpiła ze spółki i na jej miejsce wszedł syn A. S. (2).

(zeznania świadka A. S. (1) –k.232, zeznania świadka A. S. (2) –k.231v, zeznania pozwanej k. 230 w zw. z k.261-262, odpis (...)k.52-54)

W dniu 11 grudnia 2012 r. w sprawie o sygn. akt II 1 Co 6955/12 P. S. złożył wykaz majątku, w którym oświadczył, że nie posiada żadnego majątku, wszystkie rachunki bankowe ma zajęte przez komornika, toczy się wobec niego około

20 postępowań komorniczych, utrzymuje się z prowadzonej działalności gospodarczej, z której uzyskuje dochód około 8.000 zł netto miesięcznie.

(wykaz majątku –k.36-40)

Pismem z dnia 20 listopada 2013 r. komornik poinformował powoda o braku majątku dłużnika, a postanowieniem z dnia 06 grudnia 2013 r. umorzył postępowanie egzekucyjne jako bezskuteczne.

(pismo komornika –k.41, postanowienie –k.42)

Powyzszy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody, oceniając je jako wiarygodne. Szczegółowa ocena dowodów zostanie dokonana w dalszej części uzasadnienia.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Powództwo jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie

W przedmiotowej sprawie znajdują zastosowanie przepisy art. 527 i nast. k.c. Zgodnie z § 1 art. 527 k.c. gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli skutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności - § 2 art. 527 k.c. Jeżeli skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli - § 3 art. 527 k.c.

Przez niewypłacalność na tle art. 527 § 2 k.c. rozumie się aktualny brak możliwości wywiązania się przez dłużnika z zobowiązań finansowych (wyrok SN z 18 września 1998 r., III CKN 612/97, OSN 1999, Nr 3, poz. 56). Stan majątku dłużnika należy rozpatrywać przy uwzględnieniu zasad egzekucji świadczeń pieniężnych; niewypłacalność zachodzi wówczas, gdy egzekucja nie mogłaby przynieść zaspokojenia wierzytelności, gdyż brak wystarczających do tego składników majątkowych.

Pomiędzy zaskarżoną czynnością dłużnika a powstaniem lub zwiększeniem jego niewypłacalności musi istnieć związek przyczynowy. Czynność zaskarżona musi być warunkiem koniecznym powstania lub zwiększenia niewypłacalności. Związek przyczynowy pomiędzy czynnością dłużnika a jego niewypłacalnością nie musi być związkiem adekwatnym (wyrok SN z 22 października 2004 r., II CK 128/04, Biul. SN 2005, Nr 2, s. 16).

W realiach niniejszej sprawy fundamentalne znaczenie ma domniemanie wynikające z § 3 art. 527 k.c. Wierzyciel zostaje wówczas zwolniony z konieczności dowodzenia, iż osoba trzecia wiedziała o tym, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Wierzyciel musi udowodnić jedynie podstawę domniemania – istnienie bliskiego stosunku między dłużnikiem a osobą trzecią w chwili dokonywania zaskarżonej czynności. Aby obalić domniemanie z art. 527 § 3 k.c. osoba trzecia musi udowodnić, że nie wiedziała o tym, iż dłużnik jest świadomy pokrzywdzenia wierzycieli. W literaturze panuje pogląd, że do obalenia domniemania konieczne jest także udowodnienie przez osobę trzecią, że przy dołożeniu należytej staranności nie mogła się o świadomości dłużnika dowiedzieć (tak m.in. A. Ohanowicz, w: SPC, t. 3, cz. 2, s. 949; M. Pyziak-Szafnicka, Ochrona, s. 145 i n.; W. Popiołek, w: K. Pietrzykowski, KC. Komentarz, t. 2, 2011, art. 527, Nb 47).

W przedmiotowej sprawie bezsporne było, że jeszcze przed zawarciem notarialnej umowy o podział majątku wspólnego, działalność gospodarcza P. S. przynosiła straty. Dłużnik jest niewypłacalny do chwili obecnej. Bezsporne było również, że D. S. jako żona dłużnika jest osobą trzecią, będącą z dłużnikiem w bliskim stosunku. Z zebranego

w sprawie materiału dowodowego wynika również, że P. S. wyzbywając się prawa do nieruchomości położonej w S., wyzbył się jedyne go majątku, z którego mogłaby być prowadzona skuteczna egzekucja.

Spór sprowadził się zatem do konieczności obalenia domniemania z § 3 art. 527 k.c. Zatem to na pozwanej ciążył obowiązek udowodnienia faktu, że w rzeczywistości nie miała wiedzy o sytuacji finansowej męża. Powinność taka wynika wprost z treści art. 6 k.c., zgodnie z którym ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Reguła ta znajduje również swój procesowy odpowiednik w treści art. 232 k.p.c., w świetle którego to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne.

W ocenie Sądu pozwana nie obaliła domniemania. Przedstawione przez pozwaną dowody w postaci zeznań świadków nie są w ocenie Sądu wystarczające, a zeznania samej pozwanej niewiarygodne i niespójne. Pozwana twierdziła, że zaproponowała mężowi zniesienie wspólności majątkowej oraz podział majątku, gdyż obawiała się, że z uwagi na prowadzenie działalności gospodarczej pod P., może tam stworzyć nową rodzinę i chciała się w ten sposób zabezpieczyć. Tymczasem P. S. zeznał, iż to on zaproponował pozwanej zniesienie wspólności majątkowej oraz podział majątku, nie potrafił jednak podać przyczyn takiej decyzji. Mieć należy na uwadze, że pozwana zajmowała się domem w S. oraz zajmowała się dziećmi, musiała podejmować wszystkie decyzje dotyczące gospodarowania nieruchomością, wychowania dzieci, zakupów i koniecznych inwestycji. P. S. przyjeżdżał tylko na weekendy, później rzadziej. Pozwana zatem musiała mieć wiedzę na temat wspólnych finansów. Pozwana uczestniczyła w zawarciu przez P. S. umowy kredytowej z bankiem, wiedziała o spłatach rat kredytu. Wydają się nieprawdziwe twierdzenia pozwanej, że P. S. nie informował jej sytuacji finansowej a jedynie dostarczał pieniądze. Pozwana wiedząc o prowadzonej działalności gospodarczej męża, o wysokim kredycie zaciągniętym na prowadzenie działalności, a w szczególności mając na uwadze obciążenie nieruchomości w S. hipotekami, powinna interesować się sytuacją finansową i mogła z łatwością dowiedzieć się o złej sytuacji finansowej firmy. Z jednej strony pozwana twierdzi, że nie była zainteresowana kwestiami finansowymi, gdyż zajmowała się prowadzeniem domu, a z drugiej strony po kilku miesiącach od dokonania podziału majątku, podjęła własną działalność gospodarczą pod taką samą nazwą, co mąż.

Mieć należy również na uwadze w rozpoznawanej sprawie przepis art. 528 k.c., zgodnie z którym jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Przez pojęcie odpłatności w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego regulujących roszczenie pauliańskie należy rozumieć w zasadzie pełny ekwiwalent korzyści majątkowej (wyrok SN z 16 czerwca 2011, IV CSK 624/10, OSNC - Zb. dodatkowy 2012 nr D, poz. 75, str. 39). Dokonany przez pozwaną i jej męża podział majątku wspólnego w ocenie Sądu nie został dokonany odpłatnie, pozwana nie przedstawiła na tę okoliczność żadnych dowodów.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., wyrażającego zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, zgodnie z którą strona przegrywająca proces obowiązana jest zwrócić koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw przeciwnikowi. Na koszty poniesione przez stronę powodową złożyły się: opłata sądowa od pozwu w wysokości 1596 zł, kwota 17 zł stanowiąca opłatę skarbową od pełnomocnictwa oraz kwota 2.400 zł ustalona na podstawie § 6 w zw. z § 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...) (Dz. U. Nr 163 poz. 1349 ze zm.) – w oparciu o § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1804), zgodnie z którym do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.